

Box 3 (na 24 december 2021) – Geactualiseerd 5 oktober 2023

De inkomstenbelasting werkt met een boxenstelsel. Daarbij wordt in box 3 het inkomen uit sparen en beleggen belast. Tot de grondslag van deze box behoren onder andere banktegoeden, vorderingen, aandelen, onroerend goed (buiten de eigen woning), maar bijvoorbeeld ook schulden.

Aan heffing wordt pas toegekomen op het moment dat uw vermogen boven een bepaalde drempel uitkomt (heffingsvrij vermogen). Zie hieronder een tabel van het heffingsvrij vermogen:

Jaar	Heffingsvrij vermogen zonder fiscale partner	Heffingsvrij vermogen met fiscale partner
2022	€ 50.650	€ 101.300
2021	€ 50.000	€ 100.000
2020	€ 30.846	€ 61.692

Arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021

De Hoge Raad heeft op 24 december 2021 geoordeeld dat de wijze van heffing – zoals deze vanaf 2017 werd gehanteerd – geen recht doet aan de positie van spaarders. Kort gezegd was de Hoge Raad van mening dat de heffing op basis van ficties voor spaarders niet te billijken valt. De verhouding tussen het rendement op spaargeld en de belasting daarover was buiten proporties. Immers, de meeste mensen kregen geen rente op hun spaarrekening, maar moesten wel belasting betalen over een fictief rendement. De boodschap was helder.... deze tekortkoming moest worden opgelost.

Om spaarders tegemoet te komen is een nieuwe wijze van heffing geïntroduceerd, de zogenaamde spaarvariant. Hieronder wordt kort ingegaan op de wettelijke regeling en vernieuwde wijze van heffing in box 3.

Wettelijke regeling vóór de uitspraak van de Hoge Raad

In de wettelijk vastgelegde regeling gaat de Belastingdienst uit van een fictieve verdeling van het vermogen. Deze fictieve verdeling maakt een onderscheid tussen 'spaargeld' en 'beleggingen'. Ieder met een eigen fictief rendementspercentage. Daarbij is de aanname gemaakt dat des te hoger het vermogen is, des te meer er wordt belegd.

De Belastingdienst houdt geen rekening met het werkelijk behaalde rendement over spaargeld en beleggingen, maar rekent met een vast rendement per categorie.

Wijze van heffing na de uitspraak van de Hoge Raad (Spaarvariant)

Belastingbetalers zijn een procedure gestart over de vermogensrendementsheffing op basis van fictieve rendementen. Spaarders vonden het niet terecht dat zij belasting moesten betalen over rendement dat zij niet hadden behaald. De Hoge Raad heeft spaarders gelijk gegeven, waarna de Belastingdienst de zogenoemde spaarvariant heeft geïntroduceerd.

Bij deze nieuwe rekenmethode gaat de Belastingdienst niet meer uit van een fictieve verdeling van het vermogen, maar juist van de werkelijke verdeling van het vermogen. Uw vermogen wordt daarbij verdeeld in 3 groepen. Spaargeld, overige bezittingen en schulden. Onder overige bezittingen vallen alle bezittingen behalve het spaargeld.

Voor elk van deze groepen is een eigen fictief rendement bepaald dat zo veel mogelijk aansluit bij het rendement dat de 'gemiddelde Nederlander' heeft behaald. Hierdoor worden mensen met spaargeld belast op basis van de actuele spaarrente. De laatste jaren was dat bijna 0%. Voor schulden wordt aangesloten bij de hypotheekrente. Bij beleggingen (effecten, onroerend goed) wordt – evenals onder de wettelijke regeling het geval is - uitgegaan van het meerjarige gemiddelde rendement voor beleggingen. Dit levert het volgende overzicht op:

Categorie vermogen	Fictief rendement 2021	Fictief rendement 2022	Fictief rendement 2023
Spaargeld	0,01%	p.m.	p.m.
Overige bezittingen	5,69%	5,53%	6,17%
Schulden (na drempel)	2,46%	p.m.	p.m.

Zie dat in de spaarvariant wordt aangesloten bij de werkelijke verdeling van het vermogen. Dit is een groot verschil met de eerdere wijze van heffing waarbij werd aangesloten bij een fictieve verdeling van het vermogen. Wat niet wijzigt is dat voor de heffing nog steeds wordt aangesloten bij een fictief rendement.

Welke variant geldt wanneer?

De Belastingdienst zal bij het opleggen van de aanslag over de jaren tot en met 2022 de meest voordelige variant toepassen (oude variant of spaarvariant). M&K houdt dit ook in de gaten bij het opstellen van de aangiften en controleren van de aanslagen. Vanaf het jaar 2023 zal de keuze tussen de twee varianten komen te vervallen en zal de spaarvariant de enige wettelijke regeling worden. Een keuze voor de meest voordelige regeling is dan niet meer mogelijk.

Spaarvariant niet altijd toereikend

Niet iedereen is tevreden met de nieuwe aanpak van de Belastingdienst. In de spaarvariant wordt dan wel aangesloten bij de werkelijke verdeling van het vermogen, maar niet bij het werkelijk behaalde rendement. Hierdoor kan het voorkomen dat het fictieve rendement hoger is dan het daadwerkelijk behaalde rendement. Dit geldt met name voor de vermogensbestanddelen die vallen in de categorie 'beleggen'.

Voorbeeld 1

Stel dat uw aandelen per 1 januari 2022 een waarde hadden van € 150.000 en dat deze waarde op 31 december 2022 is gedaald naar € 135.000. Ondanks dat u verlies heeft gemaakt met uw aandelen (10%), gaat de Belastingdienst ervan uit dat u met uw aandelen een rendement heeft behaald van 5,53%. Over dit fictieve rendement wordt vervolgens belasting geheven.

Voorbeeld 2

Een ander voorbeeld dat in de praktijk regelmatig voorbij komt is een vordering op de kinderen. Stel dat er een rente van 2% is overeengekomen. De Belastingdienst gaat echter uit van een rendement van 5,53% (2022). Dit rendement is belast tegen 31%. In dit voorbeeld komt het effectieve belastingtarief uit op $(5,53\% / 2\%) \times 31\% = 85,72\%$.

In 2023 zal het forfaitair rendement worden verhoogd naar 6,17% en het belastingtarief naar 32%. In dit voorbeeld zou het effectief tarief uitkomen op $(6,17\% / 2\%) \times 32\% = 98,72\%$. Het tarief voor 2024 gaat naar 33% en voor 2025 naar 2026.

Werkelijk behaald rendement lager dan fictief rendement?

In het kerstarrest sluit de Hoge Raad aan bij het werkelijk behaalde rendement. Bij een spaarrekening is dat redelijk makkelijk te bepalen. Maar hoe gaat dat bij andere vermogensbestanddelen? Zo was er bijvoorbeeld veel onduidelijkheid over de vraag of 'ongerealiseerde vermogenswinsten' in de berekening moeten worden betrokken.

Onlangs heeft het Hof 's-Hertogenbosch hier uitspraak over gedaan. In deze zaak ging het om een vakantiehuisje dat enkel privé werd gebruikt. Hierdoor was er voor deze belastingplichtige geen sprake van werkelijk genoten huurinkomsten, maar enkel sprake van ongerealiseerde waardestijging.

Hof 's-Hertogenbosch besliste dat ongerealiseerde vermogenswinsten niet binnen de term 'werkelijk behaald rendement' vallen. Volgens het Hof moet enkel worden gekeken naar:

'de feitelijke genoten rente, dividend, huur, royalty's en mogelijk andere vormen van directe, gerealiseerde vermogensopbrengst'.

Omdat deze belastingplichtige geen werkelijke inkomsten genoot, is zijn box 3 tot nihil gereduceerd.

Bezwaar maken tegen de aanslag?

De Belastingdienst ziet inmiddels ook in dat het box 3 systeem piept en kraakt. Om die reden heeft zij besloten geen definitieve aanslag inkomstenbelasting meer op te leggen als er over 2021 of 2022 beleggingen of andere bezittingen in box 3 zijn opgegeven. Er wordt in dat geval wel vast een voorlopige aanslag opgelegd. Tegen deze voorlopige aanslag kan in principe geen bezwaar worden gemaakt. Daarvoor zult u moeten wachten totdat er een definitieve aanslag komt.

Had u alleen bank- en spaartegoeden? Dan krijgt u wel gewoon een definitieve aanslag.

Disclaimer

Deze nieuwsbrief is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. Om het geheel leesbaar te houden is de informatie echter beperkt tot de hoofdlijnen. Daarbij bestaat altijd de mogelijkheid dat de informatie die in deze nieuwsbrief is opgenomen niet volledig is of onjuistheden bevat. M&K is in zijn geheel niet aansprakelijk voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van de informatie uit deze nieuwsbrief. Mocht u bepaalde acties willen ondernemen, raadpleeg dan altijd uw M&K contactpersoon.